

Beszámoló a Balassi Bálint Művelődési Ház és Könyvtár 2025. évi tevékenységéről

1. Rövid összefoglaló (sikerek, trendek, körülmények)

A könyvtár 2025. évi működését a korábbi években megvalósított fejlesztések megszilárdítása, valamint új tervek következetes megvalósítása jellemezte. Intézményi stratégiánk középpontjában a használóközpontú szemlélet áll, melynek célja, hogy szolgáltatásainkat minél szélesebb körben, a jánossomorjai lakosság számára vonzóvá tegyük, egyúttal biztosítva szakmai munkánk folyamatosan magas színvonalú ellátását. Kiemelt törekvésünk, hogy a könyvtár szolgáltatásait azok is igénybe vegyék, akik korábban még nem éltek az intézmény által kínált lehetőségekkel.

Könyvtárunk jövőképét és stratégiáját az aktuális szakmai és társadalmi trendek figyelembevételével alakítjuk ki, működésünk során pedig törekszünk a jelenkor elvárásainak integrálására, szem előtt tartva a település sajátosságait és a helyi lakosság igényeit.

A 2025-ös évben a látogatószám a 2024-es évhez képest nagyságrendileg 15%-kal növekedett – a tárgyalt évben kiemelkedően sok programot hirdettünk és bonyolítottunk le; minimálisan a kölcsönzési mutatók is emelkedtek az előző évihez képest.

A regionális sajtóban megjelent helyi vonatkozású cikkek retrospektív feldolgozását az év során folyamatosan végeztük.

Könyvtárunk nemzetiségi állományegységgel rendelkezik, amely részben saját tulajdonú dokumentumokból, részben a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér által biztosított letéti állományból áll. A német nyelvű gyűjteménynek az elmúlt év során a korábbiakhoz hasonlóan kiemelt figyelmet szenteltünk, azt saját beszerzések, valamint olvasói felajánlások révén tovább bővítettük.

Az elmúlt évben már a negyedik évadot folytatta eredményesen Baba olvasóklubunk. A sikeres rendezvénysorozat 2022-óta várja minden hónapban egyszer a város kisgyermekes családjait a babák és szüleik számára hasznos tudással vagy szórakozással.

Aktív online jelenlétünk eredményeként az év folyamán mind a Facebook-, mind az Instagram-felületeken növekedett követőink száma. Kiemelt figyelmet fordítunk az online megjelenésre: 2025-ben összesen 318 bejegyzést tettünk közzé a Facebook közösségi oldalon. Ismét sikeresen valósult meg a „Nyaralj könyvtári könyvvel” című könyvtárhasználati játék, valamint továbbra is töretlen érdeklődés kíséri a 2024 őszén indított Könyvklub programot is, amelyek kommunikációját folyamatosan és aktívan végezzük közösségi felületeinken.

2024 év tavaszától rendszeres időközönként megrendezett Kvízestekre továbbra is nagy igény mutatkozik. A rendezvény a magas résztvevőszám miatt a Művelődési Ház nagytermében kap helyet. Kiemelt stratégiai célunk volt az oktatási és nevelési intézményekkel való aktív együttműködés által az óvodás- és iskolás korúak megszólítása, melyet nagy sikerrel valósítottunk meg 2025-ben. Az év folyamán összesen 60 alkalommal fogadtunk oktatási és nevelési intézmények gyermekcsoportjait; ami az előző évhez viszonyítva több mint kétszeres növekedést jelent. A gyermekeket könyvtári órákkal, az olvasási kompetenciák fejlesztését célzó foglalkozásokkal, papírszínház előadásokkal, valamint kiállítással egybekötött programokkal vártuk. A

látogatások eredményeként számos fiatal csatlakozott könyvtárunkhoz újonnan beiratkozott olvasóként is.

Az év folyamán könyvtárunkban több mint 100 rendezvény valósult meg. A programkínálat – többek között író–olvasó találkozók, ismeretterjesztő előadások, zenés rendezvények, könyvtári órák és papírszínházak mesélések – összesen 3430 látogatót vonzott. Mind a rendezvények száma, mind a résztvevők létszáma tekintetében jelentős növekedés tapasztalható az előző évhez képest.

2025-ben is törekedtünk feladataink magas színvonalú ellátására. 2025. január 1-jétől jogszabályi változás következtében a könyvtári beiratkozás díjmentessége a 16 éves korhatárról 25 évre emelkedett. A felnőtt korosztály számára megállapított beiratkozási díj továbbra is alacsony összegű, a jelenlegi könyvárakat figyelembe véve jelképesnek tekinthető. Az éves tagsági díj megfizetésével a könyvtári tagok számos további szolgáltatást vehetnek igénybe térítésmentesen, így például az interneteléréssel és Office-csomaggal felszerelt olvasói számítógépeket, valamint az Arcanum adatbázist, amelyre intézményünk 2025-ben előfizetett. Hagyományos könyvtári funkcióinkban is sok felületen jelenik meg a használóközpontúság; a könyvtári tagok a kihelyezett olvasói kívánságlistára írhatják fel könyv-igényeiket, melyeket igyekszünk maradéktalanul teljesíteni. Intézményünkben továbbra is lehetőség van e-mailen, facebookon és telefonon történő könyvhosszabbításra is.

2. Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

A szervezet felépítésében változás nem történt. Továbbra is egy fő 40 és egy fő 20 órás foglalkoztatott látja el a feladatokat. A könyvtárosi kompetenciák fejlesztése állandó tanulási folyamat, amely a szakmai tudás, a technológiai ismeretek és az emberi kapcsolatok egyensúlyára épül. Törekszünk rá, hogy mindenkor a körülményekhez képest jól felkészült szakemberként képesek legyünk egyszerre megőrizni a könyvtár hagyományos értékeit és alkalmazkodni a modern elvárásokhoz. A könyvtár munkatársai folyamatosan tájékozódnak ágazati felületeken, szakirodalmakban, szakmai fórumokon, és új könyvtárszakmai ismereteket sajátítanak el. Keressük az új ötleteket, módszereket, melyek érvényesek az aktuális időszakban és közegben. Továbbképzésen ebben az évben nem vettünk részt.

3. Infrastruktúra

2025-ben csak néhány kisebb beruházás történt. Az olvasószobában infrapanelek beszerelésével sikerült megoldanunk, hogy a téli időszakban kellemesebbé tegyük a hőmérsékletet. Szintén az olvasószoba berendezése gyarapodott egy új tárolóval, ahol a helytörténeti és helyismereti irodalmakat és anyagokat elkülönítve, igényes módon tudjuk elhelyezni. Kis konyhánk - ami egyben raktár is – részben szintén megújult, egy új bútorral gyarapodott, melyben több zárt tárolófelület és egy 8 terítékes mosogatógép is helyet kapott. Ezen kívül a könyvtárudvar „közösségi térré” való átalakítása projekt a tervezési fázisba jutott.

4. Gyűjteményi információk

Az elmúlt években a könyvtár állománya megközelítőleg 20.000 darab. Ez a darabszám kényelmesen kezelhető, a rendelkezésre álló polcfelületeken könnyen átláthatóan helyezhető

ki, ezért az éves gyarapítással és apasztással igyekszünk nagyságrendileg ezt az állományi mennyiséget tartani.

Az év folyamán az előző évvel megközelítőleg azonos összeget fordítottunk gyarapításra, így az infláció miatti áremelkedés következtében a tavalyihoz képest kb. 10 %-kal kevesebb darabszámú könyvet vehettünk állományba.

Tárgyévben vásárolt dokumentumok száma: 1298 db, az IKR-be bevitt dokumentumok száma: 1481 db (a kettő közötti különbség olvasói, kiadói, vagy szerzői felajánlásokból tevődik ki).

Tárgyévben állományból kivont dokumentumok száma: 1208 db.

A gyermekirodalmi részlegen belül tovább gyarapítottuk a legfiatalabb „olvasóinknak” (babaolvasóklub) szóló állományrészt, melyet egyre inkább igénybe is vesznek a kisgyermekes szülők.

A kézirtár ellenőrzését elvégeztük.

Az év folyamán a gyerekirodalmi részlegen kétfelé válogattuk a 14 év alattiaknak szánt irodalmakat (mesék 6 éves korig, valamint ifjúsági irodalmak), a differenciálással könnyebbé tettük olvasóink számára a célzott keresést.

Tovább folytattuk a különböző kategóriájú és témájú könyvek elkülönítését, vagy színekkel jelölését, a könyvtári térben való elhelyezésének racionalizálását a könnyebb kereshetőség érdekében.

5. Digitalizálás, állományvédelem

A digitalizálás napjaink egyik meghatározó szakmai folyamata, amely a hagyományos könyvtári szolgáltatások korszerűsítését és kiegészítését szolgálja. 2025-ben is megtörtént a megyei és körzeti nyomtatott sajtóból a helyismereti és helyi témájú dokumentumok elektronikus feldolgozása, melynek célja a hosszú távú megőrzés, így hozzájárulva a kulturális örökség védelméhez és a későbbi szélesebb körű hozzáférhetőségéhez. A könyvtár online katalógusa bárki számára használható, annak címe weboldalunkon és facebook oldalunkon is szerepel. 2025-ös év óta könyvtárunk olvasói hozzáférnek Magyarország vezető tartalomszolgáltatójának adatbázisához, az Arcanumhoz, amelyben több, mint 9 millió oldalon érnek el digitalizált formában napi- és hetilapokat, tudományos folyóiratokat, térképeket.

Könyvtárunk nem szolgáltat e-könyveket, valamint online folyóiratokat.

Intézményünkben lehetőség van az online ügyintézésre. A digitális kompetenciák támogatása, fejlesztése részben képzések, foglalkozások másrészt személyes segítségnyújtás formájában valósult meg.

A könyvtári állományvédelem célja a dokumentumok hosszú távú megőrzése, használhatóságuk biztosítása és értékük védelme. Állományvédelmünk részben megelőző jellegű, ami a szakszerű tárolásban, a rendszeres portalanításban, és egyéb környezeti feltételek (pl. hőmérséklet) szabályozásában realizálódik.

Az aktív állományvédelem során 2025-ben 167 dokumentumot részesítettünk aktív állagvédelemben – ez a legtöbb esetben a borító, vagy a belső lapok megragasztását jelentette.

A kisebb sérülések időben történő javítása általában megelőzheti a súlyosabb károsodásokat. Néhány esetben szükség volt különböző szennyeződések tisztítószeres eltávolítására is. A tárgyévben 15 dokumentumot köttettünk át a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér könyvkötészetében. Ezen dokumentumok legtöbb esetben régi, de ma is keresett kiadványok, melyek a sok használatból sérültek, lapjaik meglazultak, vagy kiestek.

6. Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

Könyvtári szolgáltatásaink a település sajátosságaihoz és a helyi igényekhez igazodva szolgálják az információhoz jutást, a tanulást, a kulturális részvételt és a közösségi élet erősítését. Helyben elérhető szolgáltatásaink a hagyományos könyvtári funkciók mellett a korszerű, használóközpontú szemléletet is tükrözik. A helyben használható állományunkhoz a kölcsönözhető dokumentumokon túl hozzáférhetők kézikönyvtári dokumentumok, folyóiratok, napilapok, valamint helytörténeti anyagok és a nemzetiségi állomány. Szolgáltatásainkat - beiratkozás, hosszabbítás, könyvajánlás, olvasói kívánságlista kezelése, segítségnyújtás speciális igényű használók (pl. idősek, gyermekek, hátrányos helyzetűek) számára - igyekszünk minél inkább felhasználóbaráttá tenni. Olvasószobánkban lehetőség van csendes olvasásra és/vagy tanulásra, ezen felül rendszeresen folynak a térben különböző csoportos foglalkozások, programok. Gyakori igény mutatkozik információs és tájékoztatási szolgáltatásra, valamint a nyomtatott és digitális források közötti eligazításra. Intézményünkben elérhető az internet-hozzáférés, számítógép-használat, irodai szoftverek (pl. Office csomag), nyomtatás, szkennelés, valamint bizonyos digitális adatbázisok használata. Szolgáltatásaink körébe tartoznak a könyvtári programok és rendezvények, mint például könyvtári órák, foglalkozások, előadások, klubok, író-olvasó találkozók, gyermekprogramok, valamint közösségi és kulturális események. Kiemelten kezeljük az utóbbi időszakban egyre fontosabbá vált közösségi funkciót, amely lehetőséget biztosít találkozásra, együttműködésre, tanulásra és közösségépítésre, különböző korosztályok és társadalmi csoportok számára.

Távolról elérhető szolgáltatásaink közé tartozik az OPAC biztosítása, hosszabbítás telefonos, e-mailes, vagy chat-ben érkezett kérésre; valamint információ nyújtása telefonon, e-mailen, vagy chat-en keresztül. Ezenkívül szervezett csoportjainkhoz (pl. könyvklub, baba olvasóklub, társasjáték klub) a közösségi médiában is kialakítottunk egy-egy nyilvános felületet, melyeket igyekszünk rendszeres tartalomfrissítéssel minél előbbé tenni.

7. Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

A 2022-ben elindított Baba olvasóklubunk továbbra is nagy népszerűségnek örvend. A program hónapról hónapra olyan foglalkozásokkal várja a résztvevőket, amelyek a szülők számára hasznosak, vagy a kisgyermek számára fejlesztő és/vagy szórakoztató tartalmat kínálnak. A klub emellett közösségi kapcsolódási pontot és ismerkedési lehetőséget biztosít a fiatal szülők és kisgyermekük számára.

A kezdeményezés révén számos helyi és környékbeli kisgyermekes családot sikerült megszólítanunk, közülük többen újonnan beiratkozott olvasóként is csatlakoztak könyvtárunkhoz. A tapasztalatok szerint a klubtagok egyre nagyobb arányban látogatják intézményünket a számukra szervezett programokon kívül is. Az év végi adatok alapján

könyvtárunk 6 év alatti olvasóinak száma 85 fő, amely közel 30%-os növekedést jelent a megelőző évhez viszonyítva.

Az évente két alkalommal megrendezett városi Babaköszöntő rendezvényekhez intézményünk is kapcsolódik: a könyvtár, az olvasás és a Baba olvasóklub népszerűsítését szolgáló tájékoztató brosrát készítünk, amely információt nyújt a szülők számára gyermekük ingyenes könyvtári tagságáról, valamint a legkisebb korosztály számára elérhető könyvtári programokról és szolgáltatásokról.

Az év során 2 alkalommal tartottunk könyvbörzét, ahol az állományunkból kivont dokumentumokat lehetett jelképes összegért megvásárolni. Ezek közel 600 db leselejtezett könyv kapott második esélyt. A könyvtár könyvbörzéi keresett és sikeres események.

Az elmúlt év során könyvtárunk külső helyszíneken is megjelent: csatlakoztunk többek között a Malomfesztivál rendezvényéhez, ahol az esemény idejére egy nyugodt, elvonulásra és kikapcsolódásra alkalmas teret hoztunk létre. A kialakított könyvtári kuckóban a látogatók kényelmes, kreatív környezetben ismerkedhettek meg a könyvtár által kínált szolgáltatások és lehetőségek egy részével.

A korábbi évekhez hasonlóan helyi csoportoknak, civil szervezeteknek több alkalommal biztosítottunk helyet találkozók, megbeszélések céljából.

Irodai szolgáltatásaink iránt továbbra is nagy a kereslet, sokan élnek a számítógép használati, fénymásolási, nyomtatási és szkennelési lehetőséggel.

Az év során három alkalommal szerveztünk kiállítást. Májusban a már hagyományos „Az én Jánossomorjám” fotópályázathoz kapcsolódóan nyílt tárlat, októberben pedig fotópályázatunk díjazottjai mutakoztak be egy anya-lánya kiállításon. November végén a Móra Kiadó által életre hívott Marék Veronika életmű kiállításnak biztosítottunk helyet. A szűk három hét leforgása alatt szervezeten 13 iskolai és óvodai csoport (255 fő) vett részt papírszínházzal, vagy más foglalkozással körített tárlatvezetéson, ezen felül a kiállítás időszakában 190 látogatót fogadtunk.

8. Minőségirányítás

Az elmúlt évben nem végeztünk használói elégedettségmérést, önértékelést.

9. Helytörténeti tevékenység

Intézményünkben elkülönített helyen tároljuk a helytörténeti és helyismereti dokumentumokat. Az év során figyelemmel kísérjük azokat a megjelenéseket, melyek beleillenek ebbe a kiemelten kezelt állományrészbe, igyekszünk színvonalas kiadványokkal gyarapítani azt.

Könyvtárunk már hagyományosan minden év szeptemberében megrendezi a helytörténeti vetélkedőt. A versenyen a város hetedik és nyolcadikos diákjai mérik össze településünkkel kapcsolatos tudásukat, kreativitásukat. A vetélkedőn való részvétel nemcsak tudáspróba, hanem közösségépítő élmény is, mely segíthet a fiataloknak jobban megismerni lakóhelyük múltját, értékeit, nevezetes személyeit és eseményeit, hagyományait. Amellett, hogy erősíti a helyi identitást, a közösséghez tartozás érzését, nem titkolt célunk, hogy ráirányítsuk a figyelmet a

könyvtár helyismereti állományára, dokumentumaira, illetve a különböző ismeretszerzési módszerekre és forrásokra.

Intézményünk rendszeresen helyet biztosít a Jánossomorjai füzetek bemutatójának, mely általában éves rendszerességgel jelenik meg, és minden esetben településünk múltjából dolgoz fel különböző témájú tartalmakat, történeteket.

Az Országos könyvtári napok keretében a tárgyalt évben is meghívtuk Veres Dávidot, a „Valaha volt Jánossomorja” facebook oldalának üzemeltetőjét, hogy tartson vetített képes előadást. A közösségi oldal településünk múltját, korabeli mindennapjait és különleges eseményeit mutatja be régi fotókon, dokumentumokon keresztül. Az előadó e gazdag gyűjteményből válogat minden évben egy-egy téma köré fényképeket és kordokumentumokat.

10. Partnerségi együttműködések és önkéntesség

Aktív kapcsolatot tartottunk fenn a helyi oktatási és nevelési intézményekkel. Szakmai kapcsolatot ápolunk a környékbeli kisvárosok könyvtáraival, és a megyei hatókörű városi könyvtárral.

Korábbi önkénteseinkkel megújítottuk a megállapodásokat. Heti rendszerességgel zajlik angol foglalkozás KetchUp néven, valamint a Társasjáték Klub tagjai havi 2 alkalommal gyűlnek össze játszani, 2024 őszétől pedig havi rendszerességgel szervezzük meg a Könyvklubot.

11. PR/marketing/kommunikáció eredményei

Olvasóink szívesen veszik igénybe a szolgáltatásokat, melyeket közösségi oldalainkon, honlapunkon, a helyi TV képűtségében és plakátokon népszerűsítünk. A fontosabb híreinket a helyi televíziónak eljuttatjuk, eseményeinkre a sajtót meghívjuk. Rendszeresen monitorozzuk, hogy melyek azok a felületek, amelyek alkalmasak a különböző célcsoportok megszólítására.

Az év folyamán nagy hangsúlyt fektettünk az online jelenlétre, a könyvtár facebook és instagram felületén. Mostanra a facebookon 926, az Instagram felületén 342 követőnk van.

12. Aktualitások

- a. A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények

Nem volt ilyen rendezvényünk.

Készítette: Neuberger Márta
könyvtáros

Jánossomorja, 2026. február 6.

A beszámolót elfogadom:

Lőrincz György
polgármester